

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 11/06-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. júna 2006 v senáte zloženom z predsedu Juraja Babjaka a zo sudcov Eduarda Báránaya a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť I. J. a maloletého O. J., obaja bytom K., zastúpených advokátom JUDr. R. Ž., K., vo veci označeného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní sp. zn. E 2487/94 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo I. J. a maloletého O. J. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom pred Okresným súdom Košice II pod sp. zn. E 2487/94 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. decembra 2005 doručená sťažnosť I. J. (ďalej aj „sťažovateľka“) a maloletého O. J. (ďalej aj „sťažovateľ“), obaja bytom K. (ďalej aj „sťažovatelia“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 20. decembra 2005, zastúpených advokátom JUDr. R. Ž., K., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. E 2487/94.

Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 11/06-8 zo 4. januára 2006 prijal sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie.

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu, ktorá mu bola doručená 6. marca 2006, vyjadril, že okresný súd netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľov vo vyjadrení doručenom ústavnému súdu 6. marca 2006 oznámil, že netrvá na verejnom pojednávaní pred ústavným súdom.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd využil možnosť postupu podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, pretože vzhľadom na charakter posudzovanej veci, v ktorej je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uvádza, že na základe jej návrhu ako zákonnej zástupkyne maloletého sťažovateľa bol uznesením okresného súdu č. k. E 2487/94-8

z 5. decembra 1994 nariadený výkon rozhodnutia na uspokojenie prednostnej pohľadávky (výživné) pre maloletého sťažovateľa proti povinnému Š. K. (ďalej len „odporca“).

Podľa uznesenia okresného súdu č. k. E 2487/94-38 z 22. marca 1999 v spojení s opravným uznesením č. k. E 2487/94-39 zo 16. apríla 1999 sa nariadený výkon rozhodnutia vzťahoval aj na vymoženie prednostnej pohľadávky zvýšeného výživného za obdobie od 1. apríla 1991 do 1. apríla 1999 v sume 35 700 Sk a od 1. apríla 1999 v sume 600 Sk mesačne.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú, že na základe uvedených uznesení okresného súdu odporca dlhuje maloletému sťažovateľovi na výživnom celkovo sumu 72 600 Sk, „... ktoré okresný súd nevy mohol“. Odporca vzhľadom na trestné stíhania, ktoré boli proti jeho osobe vedené, uhradil dlžné výživné od roku 1994 do súčasnosti iba čiastočne.

Podľa názoru sťažovateľky konanie o výkon rozhodnutia trvá neprimerane dlhú dobu, preto podala 2. novembra 2005 sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu v odpovedi z 30. novembra 2005 uviedol, že po prešetrení zistil, že sťažnosť nie je dôvodná a v danom konaní nedošlo k prietahom.

S prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovatelia vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiadajú, aby ústavný súd vyslovil porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní sp. zn. E 2487/94 a prikázal okresnému súdu konať v uvedenej veci bez zbytočných prietahov. Zároveň sťažovatelia požadujú priznanie primeraného finančného zadost'učinenia každému v sume 200 000 Sk a náhrady trov právneho zastúpenia.

Ústavný súd výzvou z 22. februára 2006 požiadal predsedu okresného súdu, aby sa v zmysle ustanovenia § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyjadril k sťažnosti sťažovateľov. Predseda okresného súdu v stanovisku doručenom ústavnému súdu 21. marca

2006 uviedol prehľad úkonov v danej veci a vyjadril sa, že vec nie je skutkovo zložitá, ale v priebehu konania odporca opakovane menil zamestnávateľa, pričom platitelia mzdy nerešpektovali vtedy platné ustanovenia § 293 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj odporca nepostupoval v prípade zmeny platiteľa mzdy podľa ustanovenia § 295 ods. 1 OSP.

Predseda okresného súdu zastáva názor, že okresný súd v konaní postupoval plynulo a bez prietáhov a jednotlivé úkony boli vykonané v lehotách zodpovedajúcich „... *zaťaženiu súdu v agende výkonu rozhodnutia...*“, preto navrhuje, aby ústavný súd sťažnosti sťažovateľov nevyhovел.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti sťažovateľov, stanoviska predsedu okresného súdu, ako aj podrobného preštudovania spisu okresného súdu sp. zn. E 2487/94 zistil nasledovný priebeh a stav konania:

Okresnému súdu bol 16. augusta 1994 doručený návrh sťažovateľky na nariadenie výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy vo veci výživného na maloletého sťažovateľa. Okresný súd vydal 18. októbra 1994 pokyn na doručenie výzvy sťažovateľke, aby v určenej lehote doplnila svoj návrh. Právny zástupca sťažovateľky doručil okresnému súdu 15. novembra 1994 doplnenie návrhu s prílohami.

Okresný súd nariadil 21. novembra 1994 termín pojednávania na 5. december 1994. Okresný súd uznesením č. k. E 2487/94-8 z 15. decembra 1994 nariadil výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy vo veci prednostnej pohľadávky – výživného pre maloletého sťažovateľa. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť 18. januára 1995.

Okresný súd prípisom z 26. januára 1995 upovedomil zamestnávateľa odporcu o nariadení výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 11. septembra 1995 sťažovateľka v uvedený deň uviedla názov spoločnosti odporcu

a požiadala okresný súd o zistenie peňažného ústavu a čísla účtu spoločnosti z dôvodu úhrady zvýšeného a zaostalého výživného.

Okresný súd prípisom z 12. septembra 1995 vyzval odporcu na oznámenie požadovaných skutočností v určenej lehote pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Podľa úradného záznamu pošty z 18. septembra 1995 bol odporca mimo K. do konca októbra 1995. Okresný súd vydal 27. novembra 1995 a 4. januára 1996 pokyn na opätovné zaslanie prípisu odporcovi.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 18. marca 1996 sa v uvedený deň dostavil pred súd odporca, ktorý uviedol, že poberá sociálnu výpomoc. Okresný súd pokynom z 19. marca 1996 upovedomil právneho zástupcu sťažovateľky o tom, že odporca je príjemcom sociálnej dávky a spis bol daný na lehotu 60 dní.

Okresný súd pokynom z 24. júna 1996 vyzval odporcu, aby v určenej lehote oznámil, či je poberateľom pravidelného finančného príjmu. Vzhľadom na to, že odporca uvedenú písomnosť neprevzal, okresný súd vydal 22. júla 1996 pokyn na opätovné doručenie predmetnej výzvy.

Podľa úradného záznamu okresného súdu z 5. augusta 1996 odporca uviedol doterajšieho zamestnávateľa. Okresný súd pokynmi z 2. septembra 1996 a 19. novembra 1996 vyzval odporcu na oznámenie svojho zamestnávateľa. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 12. decembra 1996 odporca v uvedený deň oznámil súdu, že je evidovaný na úrade práce bez hmotného zabezpečenia a spis bol daný na lehotu 4 mesiacov.

Okresný súd pokynom z 5. júna 1997 vyzval odporcu, aby v určenej lehote oznámil, či je poberateľom pravidelného finančného príjmu, pričom podľa záznamu poštového úradu bol odporca do konca októbra 1997 v zahraničí, preto výzvu neprevzal. Okresný súd vydal 28. októbra 1997 pokyn na opätovné doručenie výzvy odporcovi.

Podľa úradného záznamu okresného súdu zo 14. novembra 1997 odporca v uvedený deň oznámil súdu, že je nezamestnaný, nie je poberateľom dávok hmotného zabezpečenia a spis bol daný 1. decembra 1997 na lehotu 3 mesiacov.

Okresný súd pokynom z 5. marca 1998 vyzval odporcu, aby v určenej lehote oznámil, či je poberateľom pravidelného finančného príjmu. Odporca doručil okresnému súdu 29. apríla 1998 oznámenie, že je evidovaný na úrade práce a spis bol 14. mája 1998 daný na lehotu 6 mesiacov.

Okresný súd pokynom z 18. novembra 1998 vyzval Okresný úrad práce K., aby v určenej lehote oznámil, či je odporca v evidencii úradu práce. Odpoveď Okresného úradu práce K. bola okresnému súdu doručená 4. decembra 1998. Okresný súd pokynom z 22. decembra 1998 vyzval odporcu, aby v určenej lehote oznámil, či je poberateľom pravidelného finančného príjmu. Odporca sa 25. januára 1999 dostavil pred okresný súd a odmietol uviesť svojho zamestnávateľa.

Okresný súd pokynom z 27. januára 1999 požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru K. o oznámenie adresy a zamestnávateľa odporcu. Odpoveď Obvodného oddelenia Policajného zboru K. bola okresnému súdu doručená 3. marca 1999. Okresný súd vydal 5. marca 1999 pokyn na predvolanie sťažovateľky na informatívny výsluch na 22. marec 1999. Sťažovateľka v uvedený deň oznámila súdu sumu zaostalého výživného a požiadala o nariadenie výkonu rozhodnutia na zvýšené výživné u zamestnávateľa odporcu.

Okresný súd uznesením č. k. E 2487/94-38 z 22. marca 1999 v spojení s opravným uznesením č. k. E 2487/94-39 zo 16. apríla 1999 nariadil výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy na zvýšené výživné pre maloletého sťažovateľa. Zamestnávateľ odporcu doručil okresnému súdu 7. mája 1999 oznámenie týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 2. júna 1999 pokyn na vyznačenie právoplatnosti predmetného uznesenia.

Zamestnávateľ odporcu doručil okresnému súdu 2. decembra 1999 oznámenie týkajúce sa predmetu konania. Okresný súd vydal 7. decembra 1999 pokyn na doručenie

prípisu sťažovateľke. Okresný súd vydal 14. februára 2000 pokyn na doručenie prípisu odporcovi, aby v určenej lehote oznámil svojho zamestnávateľa. Odporca doručil okresnému súdu 29. marca 2000 oznámenie o tom, že je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný, pričom spis bol zároveň daný na lehotu 6 mesiacov.

Okresný súd vydal 26. októbra 2000 pokyn na doručenie prípisu odporcovi, aby v určenej lehote oznámil svojho zamestnávateľa. Odporca doručil okresnému súdu 13. novembra 2000 oznámenie o tom, že je evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný a poberá dávku sociálnej pomoci.

Okresný súd vydal 4. decembra 2000 pokyn na doručenie prípisu Okresnému úradu K.. Odpoveď Okresného úradu K. bola súdu doručená 15. decembra 2000. Okresný súd vydal 12. januára 2001 pokyn na doručenie prípisu sťažovateľke. Podľa úradného záznamu okresného súdu z 24. januára 2001 sťažovateľka v uvedený deň oznámila zmenu adresy trvalého bydliska, pričom spis bol daný na lehotu 6 mesiacov.

Okresný súd vydal 20. septembra 2001 a 25. októbra 2001 pokyn na doručenie prípisu odporcovi, aby v určenej lehote oznámil svojho zamestnávateľa. Odporca doručil okresnému súdu 21. novembra 2001 oznámenie o tom, že je poberateľom dávky sociálnej pomoci a spis bol daný 26. novembra 2001 na lehotu 1 rok.

Okresný súd vydal 3. decembra 2002 pokyn na doručenie prípisu odporcovi, aby v určenej lehote oznámil svojho zamestnávateľa. Odporca doručil okresnému súdu 30. decembra 2002 oznámenie o tom, že je vedený na úrade práce a poberá dávku sociálnej pomoci. Okresný súd vydal 14. januára 2003 pokyn na doručenie prípisu Okresnému úradu K. a pokynom z 20. marca 2003 urgoval odpoveď na uvedený prípis. Odpoveď Okresného úradu K. bola súdu doručená 31. marca 2003.

Okresný súd oznámil sťažovateľke prípisom z 13. mája 2003, že odporca je poberateľom dávok sociálnej pomoci a spis bola daný na lehotu jedného roka. Podľa úradného záznamu okresného súdu bol stav posudzovanej veci k termínu 3. augusta 2004

bez dodatkov. Okresný súd vydal 2. novembra 2004 pokyn na doručenie prípisu Okresnému úradu K. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny K. doručil 12. novembra 2004 odpoveď na prípis, v ktorej bolo uvedené, že odporca je príjemcom dávok v hmotnej núdzi. Spis bol 15. februára 2005 daný na lehotu 6 mesiacov.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 5. decembra 2005 na vedomie návrh na vykonanie exekúcie proti odporcovi adresovaný exekútorскому úradu. Okresný súd na základe poverenia sp. zn. 49 Er 1241/05 zo 14. decembra 2005 určil oprávneného exekútora na vymożenie uloženej povinnosti odporcovi uhradiť zaostalé a beżné výživné, pričom uznesením sp. zn. 49 Er 1241/05 z 21. februára 2006 námietky odporcu proti exekúcii zamietol. Uvedeným záznamom predmetný spis končí.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov. V zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu, pričom nestačí, že štátny orgán vo veci koná (napr. rozhodnutia II. ÚS 157/02, I. ÚS 76/03). Až právoplatným rozhodnutím, bez ohľadu na to, či vyznie v prospech alebo neprospech účastníka, sa vytvára právna istota. Preto na naplnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48

ods. 2 ústavy nestačí, aby všeobecný súd iba o veci konal a nerozhodol ju s účinkami právoplatnosti a prípadne vykonateľnosti svojho meritórneho rozhodnutia.

Základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa naplní, ako to konštantne ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvádza, až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 10/98, I. ÚS 89/99, III. ÚS 127/03 a ďalšie).

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. rozhodnutia sp. zn. II. ÚS 74/97, I. ÚS 70/98, II. ÚS 813/00, I. ÚS 20/02, II. ÚS 32/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 204/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníkov súdneho konania a postup samotného súdu.

Pokiaľ ide o kritérium „právna a faktická zložitosť veci“, ústavný súd konštatuje, že predmetom sporu je návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia zrážkami zo mzdy proti odporcovi z titulu vymáhania výživného pre maloletého sťažovateľa. Posudzovaná vec patrí po právnej a skutkovej stránke do štandardnej rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva.

Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť v správaní sťažovateľov, ktorou by spôsobili zbytočné priet'ahy v konaní.

Tretím hodnotiacim kritériom, ktorým ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu.

Ústavný súd požiadal prípisom z 12. apríla 2006 okresný súd o doplnujúce vyjadrenie za účelom posúdenia splnenia povinnosti okresného súdu v súvislosti s predmetom konania. Okresný súd vo vyjadrení č. Spr. 326/06 z 9. mája 2006 uviedol: *„Ako vyplýva zo súdneho spisu uznesením zo dňa 15. 12. 1994 súd nariadil výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy povinného u platiteľa mzdy D. Výkon bol nariadený na dlžné výživné splatné do 30. 11. 1994 v sume 4.200,- Sk a na bežné výživné od 1. 12. 1994 v sume po 400,- Sk mesačne.*

Uznesenie bolo doručené označenému platiteľovi mzdy dňa 19. 12. 1994 a dňa 3. 2. 1995 mu bolo doručené upovedomenie o právoplatnosti uznesenia.

Súdu nie je známe, aká suma bola vymožená zrážkami zo mzdy u uvedeného zamestnávateľa, pretože povinný ani platiteľ mzdy súdu neoznámili skutočnosti podľa § 295 ods. 2 O. s. p., platiteľ mzdy súdu nezaslal vyúčtovanie vykonaných zrážok.

Z vyčíslenia dlžného výživného, ktoré predložila zákonná zástupkyňa oprávneného dňa 11. 9. 1995 vyplýva, že bolo vymožené dlžné výživné v sume 4.200,- Sk.

Dňa 9. 5. 1995 nadobudol právoplatnosť rozsudok o zvýšení bežného výživného na 600,- Sk mesačne.

V ďalšom období nebola vymožená žiadna suma, pretože povinný poberal sociálne dávky.

Za obdobie od septembra do decembra 1995 povinný dobrovoľne zaplatil sumu 3.000,- Sk dňa 31. 1. 1996.

Z uznesenia Okresného súdu Košice II zo dňa 22. 3. 1999 č. k. E 2487/94-38 vyplýva, že ku dňu vydania uznesenia bolo nevyhovené dlžné výživné v sume 35.700,- Sk a bežné výživné od 1. 4. 1999 vo výške po 600,- Sk mesačne.

V období od apríla 1999 do novembra 1999 u platiteľa mzdy G. spol. s r. o. K. boli vykonané zrážky v sume spolu 9.574,- Sk.

Po tom ako povinný prestal pracovať u uvedeného platiteľa mzdy oznámil opakovane súdu na jeho výzvy, že je evidovaný na úrade práce resp. že poberá sociálne dávky, čo je preukázané aj oznámeniami Okresného úradu K. z 12. 12. 2000, 28. 3. 2003 a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z 10. 11. 2004.

Súd formou zrážok zo mzdy ďalšie platby od povinného nevyhovel.“

Na základe výzvy ústavného súdu z 12. apríla 2006 uviedla Sociálna poisťovňa B. (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) v stanovisku z 10. mája 2006 prehľad o zamestnávateľoch povinného v posudzovanom období.

Ústavný súd z citovaného stanoviska okresného súdu zistil, že z celkovej výšky dlžného výživného (ako sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla) v sume 72 600 Sk, bolo na základe uznesení okresného súdu č. k. E 2487/94-8 z 15. decembra 1994 a č. k. E 2487/94-38 z 22. marca 1999 v spojení s opravným uznesením č. k. E 2487/94-39 zo 16. apríla 1999 vymožených 17 374 Sk, pričom povinný pracoval v danom období u 8 zamestnávateľov. Povinný bol počas posudzovaného obdobia (11 rokov a 8 mesiacov) nezamestnaný vyše 7 rokov (január až jún 1996, január až november 1997, január až máj 1998, november 1999 až apríl 2000, jún 2000 až máj 2005), čo znamená, že reálne nedisponoval finančným príjmom, z ktorého by bolo možné uhradiť bežné a zaostané výživné pre maloletého sťažovateľa (bol príjemcom podpory v nezamestnanosti, dávky v hmotnej núdzi alebo nebol príjemcom žiadnej finančnej dávky).

Ústavný súd zo spisu a vyjadrení okresného súdu a Sociálnej poisťovne ďalej zistil, že v čase, keď bol povinný zamestnaný (napr. od 3. júna 1996 do 1. novembra 1996), nereagoval na výzvy okresného súdu, aby oznámil zamestnávateľa kvôli zrážaniu výživného (výzvy okresného súdu z 24. júna 1996, 22. júla 1996, 2. septembra 1996, 19. novembra 1996). Následne až 12. decembra 1996 súdu oznámil, že je nezamestnaný. Tento postup umožňuje vysloviť záver, že povinný sa úmyselne vyhýbal ohlasovacej povinnosti a súčasnému uhrádzaniu výživného. Uvedenú skutočnosť potvrdzujú aj dva rozsudky okresného súdu vydané v trestnom konaní (ktoré sťažovateľka pripojila k sťažnosti ako prílohu) a týkajúce sa povinného.

Rozsudkom okresného súdu č. k. 5 T 221/95-68 z 10. apríla 1996 bol povinný oslobodený spod obžaloby Obvodného prokurátora K. sp. zn. 1 Pv 381/95 pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa ustanovenia § 213 ods. 2 Trestného zákona (ďalej len „TZ“), pretože uhradil dlžné výživné za žalované obdobie, čím zanikla trestnosť činu.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 8 T 491/01 z 13. decembra 2002 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5 To 47/03-57 z 18. marca 2003 bol povinný ako obžalovaný v danej trestnej veci uznaný vinným zo spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa ustanovenia § 213 ods. 2 TZ a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 12 mesiacov.

Okresný súd v odôvodnení predmetného rozsudku uviedol, že *„Obžalovaný nemal záujem vyživovať iného, hoci ako otec maloletého dieťaťa má túto povinnosť stanovenú zákonom. Sám sa zbavil zamestnania, aby mu výživné nebol zrážané na podklade exekučného rozhodnutia. Jeho neochota zamestnať sa je preukázaná aj v písomnej správe Okresného úradu práce K., podľa ktorej bol obžalovaný v rozhodujúcom období evidovaný ako uchádzač o zamestnanie iba 16 dní, následne bol z evidencie vyradený pre nespoluprácu“*.

Vzhľadom na uvedené rozsudky ústavný súd má za to, že povinný sa úmyselne vyhýbal plneniu vyživovacej povinnosti aj tým, že sa vzdal zamestnania, aby sa vyhol exekučným zrážkam a plneniu vyživovacej povinnosti. V okolnostiach posudzovanej veci by ani ukládanie poriadkových pokút podľa ustanovenia § 53 OSP nebolo zabezpečilo plnenie povinnosti podľa ustanovenia § 295 OSP (účinného v danom období), pretože povinný nemal pravidelný finančný príjem, z ktorého by bolo možné uhradiť uložené pokuty. Ukladanie poriadkových pokút podľa ustanovenia § 53 OSP jednotlivým zamestnávateľom za neplnenie povinnosti podľa ustanovenia § 294 OSP (účinného v rozhodnom období) by nezabezpečilo úhradu výživného kvôli krátkym obdobiam trvania pracovného pomeru povinného u jednotlivých zamestnávateľov.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd z vyjadrení okresného súdu, Sociálnej poisťovne, ako aj chronológie posudzovaného spisu nezistil žiadne okolnosti v postupe okresného súdu, ktorými by bol spôsobil zbytočné prietahy v konaní.

Neprimeraná dĺžka exekučného konania v okolnostiach prípadu neznamena porušenie práv sťažovateľky a sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 48 ods. 2 ústavy, lebo tu nešlo o vymożenie jednorázového plnenia od povinného (odporcu), ale o dlhodobé vymáhanie opakovaných plnení (výživného), ktorému sa okresný súd primerane venoval. To, že nedokázal včas vymôcť výživné v plnej výške, je potrebné pripísať na vrub uvedených skutočností stojacich mimo dosahu okresného súdu.

Okresný súd na základe návrhu sťažovateľky nariadil v primeranej lehote výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy, aby bolo zabezpečené vymáhanie výživného pre maloletého sťažovateľa. Skutočnosti, že odporca opakovane menil zamestnávateľa, následne bol príjemcom dávok pre osoby v hmotnej núdzi a úmyselne sa vyhýbal zamestnaniu, aby nemusel uhrádzať výživné pre maloletého sťažovateľa (čo viedlo aj k trestnému stíhaniu povinného) sú okolnosťami, ktoré nie je možné pripísať na ťarchu okresného súdu. Okresný súd v pravidelných intervaloch zisťoval, či u sťažovateľa nenastala taká zmena finančných pomerov, ktorá by umožnila okamžité zabezpečenie vymáhania zaostalého aj bežného

výživného pre maloletého sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu v danom konaní ústavný súd nezistil zbytočné prietahy v konaní spôsobené postupom okresného súdu.

Ústavný súd sa zároveň stotožňuje so stanoviskami predsedu okresného súdu k tejto veci z 15. marca 2006 a 9. mája 2006, v ktorých uviedol, že okresný súd postupoval plynulo a bez prietahov.

Z uvedených dôvodov ústavný súd dospel k názoru, že nebolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v namietanom konaní, tak ako im ho zaručuje čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa ustanovenia § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto základné právo alebo slobodu porušil svojou nečinnosťou, vo veci konal podľa osobitných predpisov.

V zmysle ustanovenia § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedeného vyplýva, že oba výroky sú viazané na vyhovenie vo veci samej. Pretože v uvedenom prípade ústavný súd rozhodol, že označené základné práva sťažovateľov porušené neboli, uvedenými návrhmi sťažovateľov sa pri svojom rozhodovaní nezaoberal.

V zmysle ustanovenia § 36 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanoveniami § 142 a nasl. OSP ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. júna 2006